

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดบูรพาปะอาวเหนือ

บ้านปะอาว มีประวัติเล่าต่อกันมาว่า บรรพบุรุษของบ้านนี้อพยพมาจากเวียงจันทน์ สมัยพระวอ พระตา โดยมีพี่น้องสองคนพาหมูญาติมาถึงทำเลที่เหมาะสม ผู้เป็นน้องได้พาสมัครพรรคพวกตั้งหมู่บ้านขึ้นเป็นบ้านปะอาว ส่วนผู้ที่ได้อพยพขึ้นไปทางเหนือลงหลักปักฐานขึ้นเป็นบ้านโนนเมือง อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี สันนิษฐานว่า "ปะอาว" คงเพี้ยนมาจากคำว่า ป่าอาว คำว่าป่า หมายถึงละไว้ทิ้งไว้ ส่วนอาว หมายถึงอา คือน้องชาย ซึ่งเป็นบ้านผู้เป็นพี่ละทิ้งผู้เป็นน้องชาย ใครมาที่บ้านปะอาวมักจะเข้ามาเยี่ยมชมการทำผลิตภัณฑ์เครื่องทองเหลือง ณ ศูนย์หัตถกรรมทองเหลืองบ้านปะอาวการหล่อทองเหลืองของกลุ่มชาวบ้านเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ

ในยุคแรกๆ การหล่อทองเหลืองก็เพื่อทำเครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น เต้าปูน กระดิ่ง หมากหึ่ง (ลูกกระพรวน) หมากหวิน (ใช้รัดปลอกคอวัว) ต่อมาเมื่อมีการตั้งกลุ่มผลิตทองเหลือง เครื่องทองเหลืองบ้านปะอาวจึงเป็นที่รู้จักและผลิตออกสู่ท้องตลาดเป็นจำนวนมาก ใกล้กับศูนย์หัตถกรรมทองเหลืองบ้านปะอาว เป็นที่ตั้งอยู่วัดบูรพา ที่ภายในเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ชุมชนบ้านปะอาว โดยดัดแปลงชั้นล่างของกุฏิพระสงฆ์เป็นที่จัดแสดงวัตถุต่าง ๆ พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เริ่มก่อตั้งมาตั้งแต่ปี 2540 หัวเรือใหญ่ที่ริเริ่มคือหลวงพ่อดวงพ่อดวงพระครูธรรมสุนทรนิวิฐ เจ้าอาวาส พระอาจารย์มหาพยนต์ สนั่นจิตโต รองเจ้าอาวาส และนายอภิชาติ พานเงิน กำนัน โดยขอรับบริจาคสิ่งของต่าง ๆ จากชาวบ้าน และของส่วนหนึ่งที่ทางวัดเก็บรักษาไว้ วัตถุที่จัดแสดงมีหลากหลายชนิด วางบนชั้นไม้ และในตู้กระจก อาทิ พระเครื่อง ตู้พระคัมภีร์ อาสนะ เครื่องมือทอผ้า ที่ปักไซ้และออกใยไหมของตัวหม่อน โสภกระบอง โปม(ถาดใส่ข้าวเหนียว) กระติบข้าว กระดิ่ง เงินฮาง ผ้าหอคัมภีร์ ผ้าไหม-บังสุกุล เครื่องปั้นดินเผา เครื่องทองเหลือง พานหมาก ตะเกียง วิชยุเก่า เป็นต้น ของบางชิ้นมีป้ายคำอธิบายสามภาษา ไทย อังกฤษ ญี่ปุ่น เงินงบประมาณส่วนหนึ่งที่นำมาจัดทำจัดแสดง ป้าย แผ่นพับ เป็นเงินสนับสนุนจากโครงการรุ่งอรุณ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนปะอาว เรียนรู้สังคมและสิ่งรอบตัว ไม่ใช่เรียนรู้แค่ในโรงเรียนอย่างเดียว นอกจากนี้ชุมชนยังพยายามฟื้นฟูป่าชุมชน ที่มีเนื้อที่ประมาณ 200 ไร่ ทางทิศเหนือของหมู่บ้าน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเยาวชนและผู้สนใจ

